

Briuselis, 2022 m. balandžio 1 d.
(OR. en)

7808/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0092 (COD)

CONSOM 78
MI 246
COMPET 203
ENER 118
ENV 313
SUSTDEV 75
DIGIT 73
CODEC 421
IA 36

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo: Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo
direktorė Martine DEPREZ

gavimo data: 2022 m. kovo 31 d.

kam: Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe
TRANHOLMUI-MIKKELSENUI

Komisijos dok. Nr.: COM(2022) 143 final

Dalykas: Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
DIREKTYVOS, kuria, siekiant geresne apsauga nuo nesąžiningos
veiklos ir geresniu informavimu suteikti vartotojams daugiau galių
dalyvauti žaliwoje pertvarkoje, iš dalies keičiamos direktyvos
2005/29/EB ir 2011/83/ES

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 143 final.

Priedama: COM(2022) 143 final

Briuselis, 2022 03 30
COM(2022) 143 final

2022/0092 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria, siekiant geresnės apsaugos nuo nesąžiningos veiklos ir geresniu informavimu suteikti vartotojams daugiau galių dalyvauti žaliajoje pertvarkoje, iš dalies keičiamos direktyvos 2005/29/EB ir 2011/83/ES

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2022) 166 final} - {SWD(2022) 85 final} - {SWD(2022) 86 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1. Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV 114 ir 169 straipsniai) ir ES pagrindinių teisių chartiją (38 straipsnis) ES turi būti užtikrintas aukštas vartotojų apsaugos lygis. ES vartotojų teisės aktai taip pat prisideda prie tinkamo bendrosios rinkos veikimo. Jais siekiama užtikrinti, kad įmonių santykiai su vartotojais būtų sąžiningi ir skaidrūs, ir taip galiausiai būtų palaikoma Europos vartotojų gerovė ir ES ekonomika.

Šiuo pasiūlymu siekiama sustiprinti vartotojų teises iš dalies pakeičiant dvi direktyvas, kuriomis Sąjungos lygmeniu ginami vartotojų interesai: Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvą 2005/29/EB¹ ir Vartotojų teisių direktyvą 2011/83/ES². Konkrečiau pasiūlymu siekiama padėti kurti žiedinę, švarią ir žalią ES ekonomiką suteikiant vartotojams daugiau galių priimti pagrįstus sprendimus dėl pirkimo ir taip prisidėti prie tvaresnio vartojimo. Juo taip pat kovojama su nesąžininga komercine veikla, dėl kurios suklaidinti vartotojai nesirenka vartoti tvariai. Be to, juo užtikrinama, kad su vartotojais susijusios ES taisyklės būtų taikomos geriau ir nuosekliau.

Šis pasiūlymas buvo viena iš iniciatyvų, nurodytų Naujojoje vartotojų darbotvarkėje³ ir Žiedinės ekonomikos veiksmų plane⁴, ir yra parengtas remiantis Europos žaliuoju kursu⁵. Suteikti vartotojams daugiau galių ir galimybių sutaupyti – vienas pagrindinių tvarių produktų politikos sistemos elementų. Tai turi būti pasiekta sudarius palankesnes sąlygas vartotojams dalyvauti žiedinėje ekonomikoje, ypač prieš sutarties sudarymą geriau informuojant vartotojus apie tam tikrų produktų patvarumą ir taisomumą, taip pat stiprinant vartotojų apsaugą nuo nesąžiningos komercinės veiklos, kuri trukdo pirkti tvariai, kaip antai:

- ekologinio manipuliavimo (t. y. klaidinančių ekologiškumo teiginių),
- greitą nusidėvėjimą lemiančios veiklos (t. y. pirmalaikių prekių gedimų) ir
- nepatikimų ir neskaidrių tvarumo ženklų ir informavimo priemonių naudojimo.

Tiksliau, pasiūlymu siekiama, kad būtų:

- teikiama informacija apie visų tipų prekėms skirtos gamintojo komercinės patvarumo garantijos teikimą ir trukmę arba tokios garantijos neteikimą energiją vartojančių prekių atveju;

¹ 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 149, 2005 6 11, p. 22).

² 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64).

³ COM(2020) 696 *final*, 2020 m. lapkričio 13 d.

⁴ COM(2020) 98 *final*, 2020 m. kovo 11 d.

⁵ COM(2019) 640 *final*, 2019 m. gruodžio 11 d.

- teikiama informacija apie galimybę visoms prekėms su skaitmeniniais elementais, skaitmeniniam turiniui ir skaitmeninėms paslaugoms gauti nemokamų programinės įrangos naujinių;
- teikiama informacija apie produktų taisomumą nurodant, jei įmanoma, visų tipų prekių taisomumo įvertį ar kitą aktualią su taisymu susijusią informaciją;
- užtikrinta, kad prekyautojai neklaidintų vartotojų dėl produktų poveikio aplinkai ir socialinio poveikio, patvarumo ir taisomumo;
- užtikrinta, kad prekyautojas galėtų skelbti su būsimu aplinkosauginiu veiksmingumu susijusį ekologiškumo teiginį tik jei tai susiję su aiškiais įsipareigojimais;
- užtikrinta, kad prekyautojas negalėtų vartotojams reklamuoti pranašumų, kurie atitinkamoje rinkoje laikomi bendrąja praktika;
- užtikrinta, kad prekyautojas galėtų lyginti produktus, be kita ko, naudodamasis informavimo apie tvarumą priemone, tik jeigu pateikia informacijos apie lyginimo metodą, įtrauktus produktus ir tiekėjus, taip pat informacijos atnaujinimo priemones;
- draudžiama nurodyti tvarumo ženklą, kuris nėra pagrįstas sertifikavimo sistema arba sukurtas valdžios institucijų;
- draudžiama vartotojams skirtose rinkodaros priemonėse naudoti bendro pobūdžio ekologiškumo teiginius, jeigu produkto ar prekyautojo puikaus aplinkosauginio veiksmingumo negalima įrodyti pagal Reglamentą (EB) 66/2010 (dėl ES ekologinio ženklo), valstybėse narėse oficialiai pripažįstamas ekologinio ženklinimo sistemas ar kitus taikomus Sąjungos teisės aktus, susijusius su teiginiu;
- draudžiama skelbti ekologiškumo teiginį apie visą produktą, jeigu jis iš tikrųjų susijęs tik su tam tikru produkto aspektu;
- draudžiama reikalavimus, teisės aktais Sąjungos rinkoje nustatytus visiems atitinkamos kategorijos produktams, pateikti kaip išskirtinį prekyautojo pasiūlymo bruožą;
- draudžiama vykdyti tam tikrą veiklą, susijusią su greitu prekių nusidėvėjimu.

Šių priemonių reikia galiojančiai vartotojų teisei atnaujinti siekiant užtikrinti, kad vartotojai būtų apsaugoti ir galėtų aktyviai prisidėti prie žaliosios pertvarkos. Pagal Vartotojų teisių direktyvą šiuo metu reikalaujama, kad prekyautojai vartotojams pateiktų informaciją apie pagrindines prekių ar paslaugų ypatybes. Be kita ko, reikalaujama pateikti konkrečios informacijos apie atitikties teisinės garantijos, taip pat papildomų komercinių garantijų teikimą. Tačiau pateikti informacijos apie komercinių patvarumo garantijų negaliojimą nereikalaujama, o Direktyva gamintojams nesukuriama pakankamai paskatų vartotojams teikti tokias garantijas. Tyrimas parodė, kad tais atvejais, kai vartojimo prekės parduodamos su komercine garantija, informacija apie tokias komercines garantijas ir vartotojų apmokestinimo būdą dažnai būna neaiški, netiksli ar neišsami, todėl vartotojams sunku palyginti produktus ir

atskirti komercinę garantiją nuo (privalomos) teisinės garantijos⁶. Šiuo pasiūlymu nurodytoji problema bus sprendžiama užtikrinant, kad vartotojai būtų informuojami apie visai prekei taikomas, ilgesnės nei dvejų metų trukmės komercinės patvarumo garantijos teikimą, jeigu gamintojas pateikia tokią informaciją.

Be to, Direktyvoje nenustatyta konkrečių reikalavimų informuoti vartotojus apie prekių taisomumą. Priešingai, joje reikalaujama informaciją apie „garantinį aptarnavimą“ pateikti tik „jei taikoma“. Tokios informacijos, kuri padėtų skatinti taisyti prekes, todėl būtų itin naudinga sudarant sąlygas vartotojams prisidėti prie žiedinės ekonomikos, prekybos vietoje dažniausiai trūksta. Neseniai atliktų tyrimų duomenimis, iki 80 proc. ES vartotojų teigia, kad jiems sunku rasti informacijos, kaip lengvai galima taisyti produktą⁷.

Ekologinio manipuliavimo veiklai gali būti taikomos Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvoje nustatytos bendrosios taisyklės dėl klaidinančios veiklos, jei tokia veikla vartotojams turi neigiamo poveikio, kuris vertinamas kiekvienu konkrečiu atveju. Tačiau Direktyvoje ar jos I priede (juodajame sąrašė) nėra konkrečių taisyklių, pagal kurias tokia veikla bet kuriomis aplinkybėmis būtų laikoma nesąžininga. Bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje tinklo institucijoms neseniai patikrinus interneto svetaines, ar jose yra klaidinančių ekologiškumo teisinių, patvirtinta, kad reikia griežtinti taisykles ir taip šioje srityje palengvinti vykdymo užtikrinimą. Be to, neseniai Komisijos atliktame tyrime įvertinus 150 ekologiškumo teiginių, nustatyta, kad visoje ES didelėje dalyje (53,3 proc.) tokių teiginių apie įvairiausias produktų grupes pateikiama miglota, klaidinanti ar nepagrįsta informacija apie produktų aplinkosaugines charakteristikas (ir reklamoje, ir ant paties produkto)⁸.

Tokia pati padėtis ir greito nusidėvėjimo atvejais. Kadangi nėra konkrečių taisyklių ir reikia vertinti konkretų veiklos poveikį vartotojams, šioje srityje užtikrinti Direktyvos vykdymą sunku. Tai patvirtina faktas, kad rengiant šį pasiūlymą vykdytose viešose konsultacijose 76 proc. respondentų atsakydami nurodė, jog per pastaruosius trejus metus patyrė netikėtą produkto gedimą⁹.

1.2. Suderinamumas su galiojančiomis taisyklėmis

Direktyva (ES) 2019/771¹⁰ (Prekių pardavimo direktyva) prekių patvarumą siekiama užtikrinti teisine garantija, kuria vartotojams suteikiama tam tikrų teisių bent per dvejų metų laikotarpį, kurį valstybės narės tam tikromis aplinkybėmis gali pratęsti. Joje taip pat numatomos sąlygos, kuriomis gamintojas gali vartotojui siūlyti komercinę patvarumo garantiją.

Šiuo pasiūlymu vartotojams bus padidintas skaidrumas, susijęs su komercinėmis garantijomis, ir tokiu būdu taip pat bus sukurta paskatų gamintojams siūlyti ilgesnės nei dvejų metų

⁶ Europos Komisija, *Vartotojų rinkos tyrimas, siekiant nustatyti teisinių ir komercinių garantijų veiksmingumą ES vartotojams*, 2015 m. Europos Komisija, poveikio vertinimas, kuriuo papildomas 2021 m. liepos mėn. *Didesnių galių suteikimo vartotojams siekiant žaliosios pertvarkos tyrimas „Komercinės garantijos – ar jos vertos sumokamų pinigų?“* EVC tinklas, 2019 m. balandžio mėn.

⁷ Europos Komisija, *Elgesio tyrimas dėl vartotojų dalyvavimo žiedinėje ekonomikoje*, 2018 m., p. 81.

⁸ Europos Komisija, *Ekologiškumo teiginiai ES. Aprašas ir patikimumo vertinimas*, 2020 m.

⁹ Europos Komisija, *Viešų konsultacijų dėl Naujosios vartotojų darbotvarkės faktinė apibendrinamoji ataskaita*, 2020 m., p. 20.

¹⁰ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo–pardavimo sutarčių aspektų, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB (OL L 136, 2019 5 22, p. 28).

trukmės komercines patvarumo garantijas įpareigojant prekyautojus prekybos vietoje pateikti informaciją apie gamintojų komercinių patvarumo garantijų teikimą (arba energiją vartojančių prekių atveju – neteikimą) ir trukmę.

Ir Prekių pardavimo direktyva, ir Skaitmeninio turinio direktyva¹¹ užtikrinama, kad vartotojams būtų teikiami programinės įrangos naujiniai, siekiant užtikrinti produkto atitiktį iki sutarties galiojimo pabaigos arba tokį laikotarpį, kokio vartotojas galėtų pagrįstai tikėtis.

Tačiau galimybė prekybos vietoje palyginti produktus pagal programinės įrangos naujinių prieinamumą nesuteikiama. Šiame pasiūlyme numatomas įpareigojimas prieš sudarant sutartį informuoti vartotojus, kad yra teikiami programinės įrangos naujiniai ir kiek laiko gamintojas įsipareigoja juos teikti, jeigu gamintojas pateikia tokią informaciją. Jeigu jau siūloma ilgesnės nei dvejų metų trukmės komercinė patvarumo garantija, įpareigojimas teikti informaciją prekyautojams taikomas tik dėl programinės įrangos naujinių, kurie yra teikiami ilgiau, nei galioja komercinė patvarumo garantija, kad vartotojams nebūtų teikiama nereikalinga informacija.

Kadangi šiuo pasiūlymu iš dalies keičiamos galiojančios ES vartotojų teisės srities direktyvos, įgyvendinant jo nuostatas bus galima kliautis įvairiausiai galiojančioje ES vartotojų teisėje nustatytais vykdymo užtikrinimo mechanizmais, neseniai sustiprintais Geresnio vykdymo užtikrinimo ir modernizavimo direktyva¹², Atstovaujамųjų ieškinių direktyva¹³ ir peržiūrėtu Bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje reglamentu¹⁴.

1.3. Suderinamumas su kitomis ES politikos sritimis

Išskyrus tam tikras nukrypti leidžiančias nuostatas, dvi šiuo pasiūlymu iš dalies keičiamos vartotojų teisės srities direktyvos taikomos visuose ekonomikos sektoriuose. Dėl savo bendro pobūdžio tos direktyvos taikomos daugeliui įmonių sandorių su vartotojais aspektų, taip pat tokiems sandoriams gali būti taikomi ir kiti, konkretesni, įvairių sričių ES teisės aktai. Skirtingų Sąjungos teisės aktų sąveika reguliuojama *lex specialis* principu. Pagal šį principą bendrosios vartotojų teisės srities direktyvos taikomos, kai atitinkami įmonių sandorių su vartotojais aspektai neregamentuojami konkretesnėmis ES teisės aktų nuostatomis. Taigi bendrosios vartotojų teisės srities direktyvos veikia kaip apsaugos priemonė: papildant konkrečių sektorių Sąjungos teisės aktus ir užpildant jų spragas užtikrinama, kad visuose sektoriuose būtų išlaikytas aukštas vartotojų apsaugos lygis.

Šį pasiūlymą papildys dar dvi ES lygmens iniciatyvos: iniciatyva dėl ekologiškumo teiginių ir iniciatyva dėl tvarių produktų. Iniciatyva dėl ekologiškumo teiginių bus siekiama nustatyti

¹¹ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/770 dėl tam tikrų skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų teikimo sutarčių aspektų (OL L 136, 2019 5 22, p. 1).

¹² 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2161, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB, 2005/29/EB ir 2011/83/ES, kiek tai susiję su geresniu Sąjungos vartotojų apsaugos taisyklių vykdymo užtikrinimu ir modernizavimu (OL L 328, 2019 12 18, p. 7).

¹³ 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/1828 dėl atstovaujамųjų ieškinių siekiant apsaugoti vartotojų kolektyvinius interesus, kuria panaikinama Direktyva 2009/22/EB (OL L 409, 2020 12 4, p. 1).

¹⁴ 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2394 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymo užtikrinimą, bendradarbiavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 345, 2017 12 27, p. 1).

papildomų reikalavimų, susijusių su ekologiško teiginiais apie produktus ir organizacijas, kuriuos įmonės skelbia vartotojams ir kitoms įmonėms.

Iniciatyva dėl tvarių produktų siekiama remiantis galiojančia Ekologinio projektavimo direktyva¹⁵ nustatyti tvarumo reikalavimus, taikytinus ES parduodamiems produktams. Šios trys iniciatyvos dera tarpusavyje ir papildo viena kitą.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Vartotojų apsauga yra ES ir jos valstybių narių jungtinės veiklos (pasidalijamosios kompetencijos) sritis. Kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 169 straipsnyje, ES turi padėti saugoti ekonominius vartotojų interesus ir remti jų teisę į informaciją ir švietimą siekiant apsaugoti savo interesus. Šis pasiūlymas grindžiamas 114 straipsniu, kuris kartu su 169 straipsnio 2 dalies a punktu yra teisinis pagrindas priimti priemonėms, kurios padeda siekti 169 straipsnyje nustatytų tikslų, susijusių su vidaus rinkos sukūrimu.

Be to, kad bus siekiama bendros rinkos ir vartotojų apsaugos tikslų, pasiūlymu taip pat bus stengiamasi užtikrinti aukšto lygio aplinkos apsaugą atveriant galimybes žiedinei, švariai ir žaliai ekonomikai. Kadangi ši nauda aplinkai papildo pirminius vartotojų apsaugos ir bendrosios rinkos sukūrimo tikslus, SESV 114 straipsnis dėl vidaus rinkos sukūrimo, deramai atsižvelgiant į SESV 169 straipsnį, vis vien yra tinkamas teisinis pagrindas.

• Subsidiarumo principas (pasidalijamosios kompetencijos atveju)

Šiuo pasiūlymu iš dalies keičiamos ES vartotojų apsaugos taisyklės, kurių priėmimas laikomas būtinu ir atitinka subsidiarumo principą. Geresnio vidaus rinkos veikimo negalima užtikrinti tik nacionalinės teisės aktais. Stiprėjant vidaus rinkai ir tarp valstybių narių daugėjant ES vartotojų sudaromų sandorių, ES vartotojų apsaugos taisyklės tampa vis svarbesnės. Problemos, kurias siūloma spręsti šiais pakeitimais, yra aktualios ir dėl tų pačių priežasčių kyla visoje ES. Todėl bus veiksmingi tik ES lygmens veiksmai.

ES tarpvalstybinė prekyba yra pakankamai didelio masto ir intensyvumo, kad efektyvų bendrosios rinkos veikimą galėtų trikdyti nenuosekli – ar netgi tiesiog skirtinga – valstybių narių pasirinkta politika. Be to, prekyautojai gali pasiekti vartotojus kitose valstybėse narėse. Dėl to gali kilti problemų, kurių nacionaliniai įstatymų leidėjai ir reguliavimo institucijos pavieniui negali deramai išspręsti.

Nesiimant ES lygmens veiksmų, nacionalinės iniciatyvos vartotojams ir nacionalinėms rinkoms duotų tam tikros naudos, bet kartu galėtų sukelti bendrosios rinkos susiskaidymą, o tai lemtų teisinį netikrumą ir didesnes reikalavimų laikymosi sąnaudas.

Direktyva 2005/29/EB užtikrinama, kad būtų visiškai suderintos nacionalinės taisyklės dėl nesąžiningos komercinės veiklos, kenkiančios ekonominiams vartotojų interesams. Direktyva

¹⁵ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (OL L 285, 2009 10 31, p. 10).

2011/83/ES iš esmės užtikrinama, kad būtų visiškai suderintos taisyklės, susijusios su reikalavimais, taikomais prieš sutartis sudarymą pateiktinai informacijai.

Šių direktyvų taikymo srityje priimami nauji nacionalinės teisės aktai prieštarautų visiškai suderintai teisinei sistemai. Šis pasiūlymas padeda palengvinti nacionalinėms institucijoms kylančius sunkumus užtikrinti galiojančių Direktyva 2005/29/EB nustatytų, principais grindžiamų taisyklių vykdymą tokiose sudėtingose srityse, kaip klaidinantys ekologiškumo teiginiai, greitą nusidėvėjimą lemianti veikla ir neskaidrūs tvarumo ženklai bei informavimo apie tvarumą priemonės. Tiksliau nurodžius, kaip ir kada tokia veikla būtų laikoma nesąžininga, vartotojų apsauga ES būtų veiksmingesnė.

Šiuo pasiūlymu taip pat iš dalies keičiama Direktyva 2011/83/ES: reikalaujama, kad prekyautojai prieš sudarant sutartį pateiktą informaciją apie produktų patvarumą ir taisomumą, taip siekiant užtikrinti, kad vartotojai galėtų priimti labiau pagrįstus sprendimus dėl pirkimo. Tokiu būdu bus užtikrinta, kad pirkdami produktus bendrojoje rinkoje vartotojai galėtų gauti naudos iš tokios informacijos.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlyme išdėstytos priemonės yra proporcingos siekiant tikslų sudaryti sąlygas vartotojams priimti pagrįstus sprendimus dėl pirkimo, skatinti tvarų vartojimą, nutraukti prekyautojų vykdomą nesąžiningą komercinę veiklą, kuri kenkia tvariai ekonomikai ir neskatina vartotojų rinktis vartoti tvariai, taip pat užtikrinti, kad ES vartotojų apsaugos taisyklės būtų taikomos tinkamiau ir nuosekliau.

Reikalavimas informuoti apie ilgesnės nei dvejų metų trukmės gamintojo komercinės patvarumo garantijos galiojimą turi būti taikomas tik jei gamintojas prekyautojui pateikia tokią informaciją. Be to, energiją vartojančių prekių atveju vartotojai taip pat turėtų būti informuojami apie tai, kad gamintojas tos informacijos nepateikė. Prekyautojams šis reikalavimas taikomas tik dėl energiją vartojančių prekių, kurių ilgaamžiškumą galima patikimai įvertinti ir apie kurias vartotojus labiausiai domina gauti šią informaciją.

Dėl prekių su skaitmeniniais elementais teikti *informaciją apie teikiamus programinės įrangos naujinius* reikalaujama tik jei naujiniai teikiami ilgiau, nei galioja gamintojo komercinė patvarumo garantija, ir jei gamintojas prekyautojui yra pateikęs tokią informaciją. Be to, tokia informacija turėtų būti teikiama tik jei vykdomas vienkartinis atitinkamų skaitmeninių elementų teikimo veiksmas.

Dėl skaitmeninių paslaugų ir skaitmeninio turinio teikti *informaciją apie teikiamus programinės įrangos naujinius* reikalaujama tik jei tiekėjas prekyautojui yra pateikęs tokią informaciją, o tiekėjas nėra kartu ir prekyautojas. Be to, tokia informacija turėtų būti teikiama tik jei vykdomas vienkartinis atitinkamos skaitmeninės paslaugos ar turinio teikimo veiksmas.

Prekybos vietoje teikti *informaciją apie produktų taisomumą nurodant taisomumo įvertį ar kitą aktualią su taisymu susijusią informaciją* reikalaujama tik jei to produkto taisomumo įvertis jau nustatytas pagal ES teisę arba gamintojas yra pateikęs bet kokią kitą aktualią su taisymu susijusią informaciją. Jeigu tokios informacijos nėra, prekyautojai nėra įpareigoti prekybos vietoje apie tai informuoti vartotojus.

Numatoma, kad *draudimas vartotojams skirtose rinkodaros priemonėse naudoti bendro pobūdžio ekologiškumo teiginius* vartotojams duos reikšmingos naudos ir kartu sumažins prekyautojams tenkančią naštą. Skelbti bendro pobūdžio ekologiškumo teiginius

prekiautojams leidžiama, jeigu produktų ar prekiautojų puikų aplinkosauginį veiksmingumą galima įrodyti pagal Reglamentą (EB) Nr. 66/2010 (dėl ES ekologinio ženklo), valstybėse narėse oficialiai pripažįstamas ekologinio ženklavimo sistemas laikantis Reglamento (EB) Nr. 66/2010 11 straipsnio arba kitus taikomus Sąjungos teisės aktus.

Numatoma, kad vartotojams reikšmingos naudos duos ir *draudimas skelbti ekologiškumo teiginį apie visą produktą, jeigu jis iš tikrųjų susijęs tik su tam tikru produkto aspektu*, taip pat dėl to taps aiškesnės prekiautojams taikomos taisyklės ir jiems bus užtikrintos vienodos sąlygos. Prekiautojams ir toliau bus leidžiama skelbti ekologiškumo teiginius apie tam tikrą produkto aspektą, jeigu vartotojui bus aiškiai nurodoma, kad toks teiginys susijęs su konkrečiu aspektu, o ne su visu produktu.

Draudimu vykdyti veiklą, susijusią su greitu produktų nusidėvėjimu, taikomasi į konkrečias ir aiškiai apibrėžtas veiklos rūšis ir siekiama prekiautojams užtikrinti teisinį tikrumą ir palengvinti vykdymo užtikrinimą, nes vykdymą užtikrinančioms institucijoms nereikės įrodyti, kad produktas buvo sukurtas taip, kad greitai nusidėvėtų, taigi būtų skatinama pirkti naują modelį.

- **Priemonės pasirinkimas**

Kadangi šiuo pasiūlymu iš dalies keičiamos dvi galiojančios direktyvos, tinkamiausia priemonė yra direktyva.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų ex post vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

2017 m. buvo atliekamas atitinkamai ES vartotojų ir rinkodaros teisės ir Vartotojų teisių direktyvos tinkamumo patikrinimas ir vertinimas. Remiantis per šią procedūrą nustatytais faktais, pirmiausia reikia siekti, kad taisyklės ir galimybės vartotojams ginti teises būtų geriau žinomos, ir geriau užtikrinti jų vykdymą, kuo labiau išnaudojant galiojančius teisės aktus, be to, paaiškėjo, kad dėl skaitmeninimo reikia atlikti nedaug pakeitimų.

Kadangi daugiausia dėmesio buvo skirta vykdymo užtikrinimui ir skaitmeninimui, nebuvo pateikta konkrečių išvadų apie ES vartotojų teisės indėlį į tvarų vartojimą – šis klausimas daugiau politinės reikšmės įgavo po kelerių metų paskelbus Europos žaliąjį kursą. Vis dėlto, jei įmanoma ir tinkama, rengiant šią priemonę remtasi per 2017 m. vykdytą procedūrą nustatytais faktais ir padarytomis išvadomis¹⁶.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Rengdama šį pasiūlymą Komisija konsultavosi su suinteresuotosiomis šalimis naudodamasi:

- grįžtamosios informacijos apie įžanginį poveikio vertinimą mechanizmu;
- viešomis internetinėmis konsultacijomis;

¹⁶ Vartotojų ir rinkodaros teisės tinkamumo patikrinimo ir Vartotojų teisių direktyvos vertinimo rezultatai.
<https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/59332>

- tikslinėmis konsultacijomis su pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis, per kurias atlikta maždaug 150 išsamių apklausų su pagrindinėmis grupėmis, kurioms ši iniciatyva turės poveikio: nacionalinėmis institucijomis, ES ir nacionalinėmis verslo asociacijomis ir ES ir nacionalinėmis vartotojų asociacijomis;
- kompiuterizuota apklausa telefonu, kurioje dalyvavo per 100 bendrovių;
- internetine vartotojų apklausa, per kurią apklausta beveik 12 000 vartotojų visose ES šalyse;
- keturiais praktiniais ekspertų seminarais su įvairiomis suinteresuotųjų šalių grupėmis.

Viešos internetinės konsultacijos

Per šias viešas konsultacijas nustatyta, kad ekologiškumo teiginių apie produktus patikimumo tikrinimas buvo didžiausia kliūtis vartotojams aktyviau dalyvauti žaliojoje pertvarkoje ir keisti elgesį siekiant vartoti tvariau. Vartotojų organizacijos buvo labiau linkusios pripažinti tai kliūtimi nei verslo asociacijos.

Dauguma respondentų per pastaruosius trejus metus patyrė netikėtą produkto gedimą. Nurodyta, kad daugiausia problemų kilo dėl IRT produktų, po jų – dėl nedidelių buitinių prietaisų ir drabužių bei avalynės.

Nurodyta, jog teikiant „informaciją apie produkto taisomumą“ labiausiai tikėtina, kad bus sudarytos sąlygos vartotojams rinktis tvaresnius produktus ir dalyvauti žiedinėje ekonomikoje. Šiam teiginiui tvirtai pritarė valdžios institucijos ir piliečiai, bet ne bendrovės ir (arba) verslo organizacijos – pastarosios labiau pageidavo, kad būtų teikiama „informacija apie produkto poveikį aplinkai ir klimatui per visą gyvavimo ciklą“. Ši galimybė taip pat įvertinta kaip apskritai antra geriausia.

Nustatyta, kad geriau informuoti apie produktų patvarumą ir (arba) naudojimo trukmę – geriausia galimybė suteikti vartotojams daugiau galių dalyvauti žaliojoje pertvarkoje. Tam tvirtai pritarė vartotojų organizacijos ir piliečiai, bet ne bendrovės ir (arba) verslo organizacijos ar verslo asociacijos – pastarosioms buvo priimtinau „didinti informuotumą apie vartotojų vaidmenį žiedinėje ekonomikoje ir žaliojoje pertvarkoje“.

Tikslinės konsultacijos

Per šias konsultacijas, surengtas siekiant išplėtoti internetinėse viešose konsultacijose pateiktus atsiliepimus, beveik visos suinteresuotosios šalys (išskyrus pramonės atstovus) pritarė požiūriui, kad vartotojams nesuteikiama arba nepakankamai prieinama informacija apie i) produktų poveikį aplinkai, ii) prekių naudojimo trukmę, iii) produktų ypatybes, dėl kurių jie gali greitai sugesti, ir iv) taisymo paslaugų, atsarginių dalių ir programinės įrangos naujinių ir (arba) naujovinio prieinamumą.

Daugumai vartotojų organizacijų atrodė, kad vartotojai patiria „ekologinį manipuliavimą“ ir kad tam tikru mastu pasireiškia „pirmalaikis nusidėvėjimas“. Pramonės atstovai dažniausiai su tuo nesutiko. Dauguma suinteresuotųjų šalių grupių kaip problemą nurodė ir gausybę tvarumo ženklų.

Kompiuterizuota apklausa telefonu

Gamintojų ir mažmenininkų buvo paprašyta nurodyti įvairių teisinių reikalavimų įvedimo poveikio jų organizacijai mastą ir kainą. Dėl kiekvieno reikalavimo buvo pateikti tokie atsakymai:

- reikalavimas „informuoti apie produkto projektavimo aspektus, dėl kurių jis gali greitai sugesti“, turėtų didžiausią poveikį ir kainuotų brangiausiai;
- reikalavimo užtikrinti „geresnę vartotojų apsaugą nuo planuotą (tyčinį) nusidėvėjimą lemiančios veiklos“ poveikis būtų mažiausias;
- „įpareigojimas informuoti apie visų produktų komercinės garantijos galiojimo trukmę“ ir „įpareigojimas aiškiai informuoti vartotoją, kad konkrečiam produktui komercinė patvarumo garantija nesuteikiama“, kainuotų mažiausiai.

Internetinė vartotojų apklausa

Per apklausą nustatyta, kad vartotojai atrodo nusiteikę dalyvauti žaliojoje pertvarkoje. Dauguma respondentų nebuvo linkę mokėti už informaciją (pvz., per programėlę) apie „patvarių prekių“ patvarumą ir taisomumą. Maždaug pusė respondentų teigė, kad yra pasirengę greta pradinės produkto kainos mokėti papildomai už produktą, kuris laikytų ilgiau ir jo nereikėtų taisyti, o panaši dalis atsakė, kad yra pasirengę mokėti papildomai už tokį pat produktą, kuris laikytų ilgiau atlikus nedidelių ir (arba) pagrįstų taisymų. Dar didesnė dalis teigė, kad yra pasirengę mokėti papildomai už tokį pat produktą, kuriam būtų taikoma komercinė garantija, padengianti taisymo išlaidas. Nustatyta, kad pagrindinė kliūtis, trukdanti vartotojams elgtis tvariau, yra „*pastebimai aukštesnė aplinką tausojančių produktų kaina*“, o veiksmingiausios galimybės padėti vartotojams rinktis aplinkos atžvilgiu tvaresnius produktus – „*geriau informuoti apie produktų patvarumą ir (arba) naudojimo trukmę*“ ir „*geriau informuoti vartotojus apie produkto poveikį aplinkai ir klimatui per visą gyvavimo ciklą*“.

Praktiniai ekspertų seminarai

1-asis praktinis seminaras

Rinktos nuomonės apie **problemų mastą** ir **efektyvių veiksmų pavyzdžiai**. Patvirtinta daug kitais konsultacijų kanalais nustatytų faktų. Iš esmės pritarta, kad ekologinis manipuliavimas vyksta, o informacijos apie produktų patvarumą gali būti sunku gauti. Išreikšta abejonių, ar produktai tyčia projektuojami taip, kad greitai sugestų.

2-asis praktinis seminaras

Rinktos **pramonės asociacijų** nuomonės, kaip informacijai apie produktus pateikti gali būti naudojamos skaitmeninės priemonės. Iškeltos kelios galimybės, kaip skaitmeninėmis priemonėmis (pvz., QR kodais, e. ženklais) galima pateikti privalomą informaciją apie produktus ir supaprastinti produktų ženklus.

Taip pat nurodyti tam tikri sunkumai, ypač kilsiantys MVĮ, kurioms gali reikėti finansinės paramos šioms priemonėms įdiegti, ir pažeidžiamiesiems vartotojams, kurie neturi prieigos prie tokių priemonių arba negali jomis naudotis.

3-iasis praktinis seminaras

Rinkti atsiliepimai apie **įvairių problemų sprendimo galimybes**. Praktinio seminaro dalyviai pakartojo daug tų pačių dalykų, kurie buvo nurodyti anksčiau vykdant konsultacijų veiklą, ir patvirtino, kad palaiko tam tikras nagrinėjamas politikos galimybes.

4-as praktinis seminaras

Rinktos **vartotojų apsaugos užtikrinimo institucijų** (BVAS institucijų) nuomonės apie vykdymo užtikrinimo sunkumus. Dalyviai pabrėžė, kad sunku įrodyti ketinimus, susijusius su planuotu nusidėvėjimu.

Valdžios institucijos nurodė, jog joms trūksta techninių žinių, kad galėtų užtikrinti ekologiškumo teiginių vykdymą, ir laikėsi skirtingų nuomonių, ar tam tikrų galiojančių Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos taisyklių vykdymas užtikrinamas veiksmingai.

• Poveikio vertinimas

Šis pasiūlymas grindžiamas poveikio vertinimu¹⁷. Iš pradžių Komisijos Reglamentavimo patikros valdyba (RPV) 2021 m. vasario 5 d. pateikė neigiamą nuomonę (kartu su išsamiomis pastabomis).

Gerokai pakoregavus pradinį projektą, 2021 m. rugsėjo 17 d. RPV pateikė teigiamą nuomonę kartu su papildomomis pastabomis¹⁸. Poveikio vertinimo I priede paaiškinama, kaip buvo atsižvelgta į RPV pastabas.

Vertinant poveikį nustatytos dvi problemos, padalytos į kelias dalines problemas. Dvi nustatytos problemos:

- (1) vartotojams prekybos vietoje trūksta patikimos informacijos, kad jie rinktųsi vartoti aplinkos atžvilgiu tvariai;
- (2) vartotojai susiduria su klaidinančia komercine veikla, susijusia su produktų tvarumu.

1 problema suskaidyta į šias dalines problemas:

- 1.1) trūksta patikimos informacijos apie produktų aplinkosaugines charakteristikas;
- 1.2) trūksta patikimos informacijos apie prekių naudojimo trukmę;
- 1.3) trūksta patikimos informacijos apie produktų taisomumą.

2 problema suskaidyta į šias dalines problemas:

- 2.1) vartotojams parduodami produktai, kurie laiko ne taip ilgai, kiek galėtų arba kiek tikisi vartotojai (greitas nusidėvėjimas);
- 2.2) bendrovės vartotojams pateikia neaiškius arba nepakankamai pagrįstus ekologiškumo teiginius (ekologinis manipuliavimas);
- 2.3) vartotojai susiduria su ne visada skaidriais ar patikimais tvarumo ženklais ir skaitmeninėmis informavimo priemonėmis.

¹⁷ SWD(2022) 82.

¹⁸ SEC(2022) 165.

Apsvarstyta politikos galimybių kiekvienai atskirai dalinei problemai spręsti. Remiantis daugeliu kriterijų grindžiama analize, kurią papildė (dalinė) sąnaudų ir naudos analizė, ir kokybiniu įvairių apsvarstytų galimybių proporcingumo vertinimu, šioms problemoms spręsti pasiūlytas penkių tinkamiausių politikos galimybių derinys:

- (1) informuoti apie gamintojo komercinės patvarumo garantijos teikimą arba neteikimą ir laikotarpio, per kurį teikiami nemokami programinės įrangos naujiniai, trukmę (1.2 dalinei problemai spręsti);
- (2) nurodyti taisomumo įvertį arba pateikti kitą aktualią su taisymu susijusią informaciją, jeigu taikoma ir (arba) įmanoma (1.3 dalinei problemai spręsti);
- (3) uždrausti tam tikrą nustatytą veiklą, susijusią su greitu nusidėvėjimu (2.1 dalinei problemai spręsti);
- (4) uždrausti skelbti nepagrįstus bendro pobūdžio ar neaiškius ekologiškumo teiginius ir nustatyti ekologiškumo teiginių sąžiningumo vertinimo kriterijus, siekiant užtikrinti, kad tokie vartotojams skelbiami teiginiai būtų skaidrūs ir patikimi (2.2 dalinei problemai spręsti);
- (5) nustatyti tvarumo ženklų ir skaitmeninių informavimo priemonių sąžiningumo vertinimo kriterijus, siekiant užtikrinti, kad tokie ženklai ir priemonės vartotojams būtų skaidrūs ir patikimi (2.3 dalinei problemai spręsti).

1.1 dalinė problema (trūksta patikimos informacijos apie produktų aplinkosaugines charakteristikas)

Buvo nuspręsta, kad reikalavimus pateikti privalomą informaciją apie aplinkosaugines charakteristikas geriausia nustatyti konkreitiems sektoriams skirtais teisės aktais, nes tokios charakteristikos gerokai skiriasi pagal produktų kategoriją. Todėl vertinant poveikį tinkamiausių politikos galimybių šiai dalinei problemai spręsti nepasiūlyta.

1.2 dalinė problema (trūksta patikimos informacijos apie prekių naudojimo trukmę)

Pasirinkus šią tinkamiausią galimybę būtų užtikrinta, kad vartotojai būtų geriau informuojami apie perkamų prekių patvarumą, nes gamintojo komercinė patvarumo garantija puikiai atskleidžia prekės patvarumą.

Be to, įpareigojimas prekyautojams informuoti vartotoją apie garantijos galiojimo trukmę arba, atitinkamu atveju, garantijos neteikimą skatintų prekyautojus konkuruoti teikiant tokias garantijas ir nustatant jų galiojimo trukmę ir taip netiesiogiai skatintų gaminti produktus, kuriuos būtų galima naudoti ilgiau.

Taip pat svarstyta kita šios dalinės problemos sprendimo galimybė – įpareigojimas informuoti vartotojus apie numatomą prekių naudojimo trukmę. Tačiau ši galimybė nepasirinkta nutarus, kad standartizuotai apskaičiuoti visų tipų, kuriems taikomas šis reikalavimas, produktų numatomos naudojimo trukmės neįmanoma.

1.3 dalinė problema (trūksta patikimos informacijos apie produktų taisomumą)

Pasirinkus šią tinkamiausią politikos galimybę būtų užtikrinta, kad vartotojai prekybos vietoje gautų patikimos informacijos apie prekės taisomumą – būtų nurodytas taisomumo įvertis, jeigu tai konkrečiai produktų kategorijai jis yra nustatytas ir to reikalaujama pagal Sąjungos teisę.

Jeigu toks taisomumo įvertis netaikomas arba nenustatytas, pasirinkus šią galimybę būtų užtikrinta, kad vartotojams būtų teikiama kita aktuali su taisymu susijusi informacija (jeigu jos yra), pvz., apie galimybes gauti atsarginių dalių (įskaitant jų užsakymo tvarką) arba taisymo instrukcijos.

2.1 dalinė problema (produktai laiko ne tiek, kiek turėtų)

Pasirinkus šią tinkamiausią galimybę būtų užtikrinta geresnė vartotojų apsauga pasirinkus, kad prekės ar paslaugos nebūtų parduodamos neatskleidžiant, jog buvo sukurtos taip, kad nusidėvėtų anksčiau, nei galėtų tikėtis vartotojas.

Tam tikrą veiklą pripažinus „greitą nusidėvėjimą lemiančia veikla“, vartotojų apsaugos institucijoms bus lengviau užtikrinti vykdymą.

Taip pat svarstyta kita šios dalinės problemos sprendimo galimybė – rinkti įgaliotų įstaigų nustatytų pirmalaikių produktų gedimų įrodymus. Tačiau ši galimybė nepasirinkta nutarus, kad reikšmingos naudos vartotojams tai veikiausiai neduos.

2.2 dalinė problema (neaiškūs ar nepagrįsti ekologiškumo teiginiai)

Pasirinkus šią tinkamiausią galimybę būtų užtikrinta vartotojų apsauga nuo ekologinio manipuliavimo, nes tokius teiginius skelbiantys subjektai turės atitikti tam tikrą standartą. Taip pat vartotojų apsaugos institucijoms būtų lengviau užtikrinti vykdymą.

2.3 dalinė problema (neaiškūs ar nepagrįsti tvarumo ženklai ir (arba) skaitmeninės informavimo priemonės)

Pasirinkus šią tinkamiausią galimybę būtų užtikrinta vartotojų apsauga, kad jie nebūtų klaidinami tokių ženklų ir priemonių.

Taip pat svarstyta kita šios dalinės problemos sprendimo galimybė – tvarumo ženklus ir skaitmenines informavimo priemones turėtų iš anksto patvirtinti ES įstaiga. Tačiau ši galimybė nepasirinkta nutarus, kad prekyautojams tektų neproporcinga našta.

Numatoma, kad dėl tinkamiausių politikos galimybių derinio vartotojų gerovė per 15 metų padidėtų bent **12,5–19,4 mlrd. EUR** (vidutiniškai apie **1 mlrd. EUR** per metus). Tai duotų naudos ir aplinkai: atlikus dalinį vertinimą nustatyta, kad per 15 metų iš viso būtų neišmesta **5–7 Mt CO² ekvivalento**. Tačiau įmonėms reikės prisitaikyti: numatoma, kad tai **kainuos 9,1–10,4 mlrd. EUR**. **Kiekvienai bendrovei** vidutiniškai susidarytų **556–568 EUR** vienkartinių išlaidų ir vėliau per aptariamą laikotarpį **64–79 EUR** periodinių išlaidų kasmet. Kita vertus, įmonės taip pat gautų su vienodomis sąlygomis susijusios labai reikšmingos naudos, nes šiuo metu vartotojus klaidinančioms įmonėms tektų savo veiklą suderinti su įmonių, kurių veikla iš tikrųjų tvari. Numatoma, kad tinkamiausių galimybių **vykdymo užtikrinimas** kiekvienos valstybės narės valdžios institucijoms atsietų vidutiniškai maždaug **440 000–500 000 EUR per metus**.

Siekiant užtikrinti, kad ši iniciatyva visapusiškai derėtų su kitomis rengiamomis Komisijos iniciatyvomis, nuspręsta, kad kai kurie poveikio vertinime pasirinktų tinkamiausių politikos galimybių elementai, kuriais būtų sprendžiama 2.2 dalinė problema (neaiškūs ar nepagrįsti ekologiškumo teiginiai) ir 2.3 dalinė problema (neaiškūs ar nepagrįsti tvarumo ženklai ir (arba) skaitmeninės informavimo priemonės), bus įgyvendinami ne pagal šią, o pagal kitas iniciatyvas.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Iš 2017 m. paskelbtos tinkamumo patikrinimo ataskaitos matyti, kad bendraisiais ES vartotojų teisės aktais nesukuriama itin didelė našta ir absoliučiais dydžiais, ir palyginti su kitomis ES reglamentavimo sritimis¹⁹. Todėl, atsižvelgiant į ES teisės aktų naudą ginant vartotojus ir palengvinant bendrosios rinkos veikimą, atliekant šiuos vertinimus nustatyta tik nedidelių galimybių mažinti našta.

Kadangi daugiausia dėmesio buvo skirta vykdymo užtikrinimui ir skaitmeninimui, konkrečių išvadų apie ES vartotojų teisės indėlį į tvarų vartojimą nebuvo pateikta. Vis dėlto, jei įmanoma ir susiję, rengiant šią priemonę remtasi per tą procedūrą nustatytais faktais ir padarytomis išvadomis.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas atitinka ES pagrindinių teisių chartijos 38 straipsnį, pagal kurį ES turi užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį. Tai bus užtikrinta:

- (a) siekiant, kad prekybos vietoje būtų teikiama patikimesnė informacija apie patvarumą ir taisomumą;
- (b) kovojant su klaidinančia komercine veikla, susijusia su ekologiniu manipuliavimu, nepatikimų ir neskaidrių tvarumo ženklų bei informavimo apie tvarumą priemonių naudojimu ir greitu nusidėvėjimu.

Aiškiai nurodžius, kas laikoma nesąžininga komercine veikla, susijusia su ekologiškumo teiginiais, tvarumo ženklų bei informavimo apie tvarumą priemonių naudojimu ir greitu nusidėvėjimu, bus lengviau įgyvendinti chartijos 16 straipsnį, kuriuo užtikrinama laisvė užsiimti verslu pagal Sąjungos teisę ir nacionalinius teisės aktus bei praktiką.

Galiausiai suteikiant vartotojams daugiau galių priimti aplinkos atžvilgiu tvaresnius sprendimus dėl pirkimo, pasiūlymu paisoma chartijos 37 straipsnyje nustatytos teisės į aukštą aplinkosaugos lygį ir aplinkos kokybės gerinimą.

¹⁹ Daugiau informacijos pateikiama tinkamumo patikrinimo ataskaitos 6.2.4. skyriuje <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/59332>.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio ES biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Igyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Ne vėliau kaip po 5 metų nuo direktyvos priėmimo Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šios direktyvos taikymo ataskaitą. Ataskaitoje bus vertinamas direktyvos taikymas.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Kadangi pasiūlymu daromi konkretūs dviejų galiojančių direktyvų pakeitimai, valstybės narės turėtų Komisijai pateikti konkrečių nacionalinių taisyklių pakeitimų tekstą arba, jei tokių pakeitimų nedaroma, paaiškinti, kuria konkrečia nacionalinės teisės nuostata pasiūlyme pateikti pakeitimai jau įgyvendinami.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnis. Direktyvos 2005/29/EB pakeitimai

Pasiūlymo 1 straipsniu iš dalies keičiama Direktyva 2005/29/EB – atnaujinamas sąrašas produkto savybių, dėl kurių prekiautojo vykdomas vartotojo apgaulinėjimas gali būti laikomas klaidinančiu veiksmu. Tarp veiksmų, laikytinų klaidinančiais, jeigu skatina arba veikiausiai paskatins vidutinius vartotojus priimti sprendimą dėl sandorio, kurio jie kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmę, taip pat įtraukiama dviejų naujų rūšių komercinė veikla. Vienas naujas punktas įtraukiamas į sąrašą, kuriame nurodyta informacija, kuri vykdant konkrečią komercinę veiklą laikytina esmine ir kurios nenurodžius atitinkama komercinė veikla gali būti laikoma klaidinančia. Be to, išplečiamas komercinės veiklos, kuri bet kuriomis aplinkybėmis laikoma nesąžininga, rūšių sąrašas įtraukiant su greitu produktų nusidėvėjimu ir ekologiniu manipuliavimu susijusią veiklą.

Direktyvos 2005/29/EB 6 straipsnio 1 dalyje nustatytas produkto savybių, dėl kurių prekiautojas turėtų neapgaulinėti vartotojo, sąrašas iš dalies keičiamas įtraukiant „poveikį aplinkai arba socialinį poveikį“, „patvarumą“ ir „taisomumą“. Prie komercinės veiklos, laikytinos klaidinančiais veiksmais, jeigu skatina arba veikiausiai paskatins vidutinius vartotojus priimti sprendimą dėl sandorio, kurio jie kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmę, į Direktyvos 2005/29/EB 6 straipsnio 2 dalį įtraukiamos **dvi papildomos veiklos rūšys**:

- ekologiško teiginio, susijusio su būsimu aplinkosauginiu veiksmingumu, skelbimas nenustačius aiškių, objektyvių ir patikrinamų įsipareigojimų bei tikslų ir nesant nepriklausomos stebėsenos sistemos;
- pranašumų, kurie atitinkamoje rinkoje laikomi bendrąja praktika, reklamavimas vartotojams.

Direktyvos 2005/29/EB 7 straipsnyje pateiktas sąrašas, kuriame nurodyta informacija, kuri vykdant konkrečią komercinę veiklą laikytina esmine ir kurios nenurodžius atitinkama komercinė veikla gali būti laikoma klaidinančia, išplečiamas įtraukiant šį punktą:

- jeigu prekiautojas teikia paslaugą, kuri leidžia palyginti produktus, be kita ko, naudojantis informavimo apie tvarumą priemone, informacija apie lyginimo metodą,

lyginamus produktus ir tų produktų tiekėjus ir informacijos atnaujinimo priemonės laikoma esmine.

Į Direktyvos 2005/29/EB I priedą įtraukiama **dešimt papildomų komercinės veiklos**, kuri bet kuriomis aplinkybėmis laikytina nesąžininga, **rūšių**:

- tvarumo ženklo, kuris nėra pagrįstas sertifikavimo sistema arba nėra sukurtas valdžios institucijų, nurodymas;
- bendro pobūdžio ekologiškumo teiginys, su kuriuo susijusio pripažinto puikaus aplinkosauginio veiksmingumo negali įrodyti prekiautojas;
- ekologiškumo teiginys apie visą produktą, jeigu jis iš tikrųjų susijęs tik su tam tikru produkto aspektu;
- reikalavimų, teisės aktais Sąjungos rinkoje nustatytų visiems atitinkamos kategorijos produktams, pateikimas kaip išskirtinio prekiautojo pasiūlymo bruožas;
- neinformuoti vartotojo, kad programinės įrangos naujinys turės neigiamo poveikio prekių su skaitmeniniais elementais naudojimui arba tam tikroms tų prekių ypatybėms, net jei tas programinės įrangos naujinys gerina kitų ypatybių veikimą.
- vartotojo neinformavimas apie prekės ypatybę, įdiegtą siekiant sumažinti prekės patvarumą;
- teigimas, kad prekei būdingas tam tikras patvarumas naudojimo laiko ar intensyvumo atžvilgiu, jei iš tikrųjų taip nėra;
- teigimas, kad produktus galima taisyti, jei iš tikrųjų taip nėra, arba vartotojo neinformavimas, kad prekių negalima taisyti pagal teisinius reikalavimus;
- vartotojo skatinimas pakeisti prekės vartojamąsias priemones anksčiau, nei reikia dėl techninių priežasčių;
- neinformavimas, kad prekė suprojektuota taip, kad naudojant ne pirminio gamintojo teikiamas vartojamąsias priemones, atsargines dalis ar priedus jos funkcionalumas mažesnis.

2 straipsnis. Direktyvos 2011/83/ES pakeitimai

Pasiūlymo 2 straipsniu iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/83/ES nuostatos dėl informacijos, kuri turi būti pateikiama vartotojams prieš sudarant nuotolinės prekybos sutartis ir ne prekybai skirtose patalpose sudaromas sutartis, taip pat kitas sutartis, nei nuotolinės prekybos sutartys ar ne prekybai skirtose patalpose sudaromos sutartys, ypač dėl informacijos apie prekių patvarumą ir taisomumą.

Juo taip pat iš dalies keičiamos Direktyvos nuostatos dėl informacijos, kurią vartotojai turėtų tiesiogiai gauti prieš pateikdami užsakymą, kai ketinama elektroninėmis priemonėmis sudaryti nuotolinės prekybos sutartis.

Papildant informaciją, kuri turi būti pateikiama vartotojams prieš sudarant kitas sutartis, nei nuotolinės prekybos sutartys ar ne prekybai skirtose patalpose sudaromos sutartys, į Direktyvos 2011/83/ES 5 straipsnio 1 dalyje pateiktą sąrašą, kuriame nurodoma vartotojui aiškiai ir suprantamai pateiktina informacija, įtraukiami šeši papildomi punktai.

Tuose **šešiuose papildomuose punktuose** nurodoma:

- informacija apie visų tipų prekėms skirtos gamintojo komercinės patvarumo garantijos teikimą ir trukmę, jeigu gamintojas pateikia tokią informaciją;
- informacija, kad gamintojas nepateikė jokios informacijos apie gamintojo garantiją dėl energiją vartojančių prekių patvarumo;
- laikotarpio, per kurį gamintojas įsipareigoja prekėms su skaitmeniniais elementais teikti programinės įrangos naujinius, nustatymas ir trukmė;
- laikotarpio, per kurį teikėjas įsipareigoja teikti skaitmeniniam turiniui ir skaitmeninėms paslaugoms skirtus programinės įrangos naujinius, nustatymas ir trukmė;
- prekės taisomumo įvertis, taikomas pagal Sąjungos teisę;
- kita su taisymu susijusi informacija, jeigu taisomumo įvertis Sąjungos lygmeniu nenustatytas, – pvz., informacija apie galimybes gauti atsarginių dalių ir taisymo instrukcijas.

Papildant informaciją, kuri turi būti pateikiama vartotojams prieš sudarant nuotolinės prekybos sutartis ar ne prekybai skirtose patalpose sudaromas sutartis, į Direktyvos 2011/83/ES 6 straipsnio 1 dalyje pateiktą sąrašą (kuriame nurodoma vartotojui aiškiai ir suprantamai pateiktina informacija), įtraukiami tie patys šeši punktai.

Kiek tai susiję su informacija, kurią vartotojai turėtų tiesiogiai gauti prieš pateikdami užsakymą, kai ketinama elektroninėmis priemonėmis sudaryti nuotolinės prekybos sutartis, į informacijos, kuri turi būti pateikiama pagal Direktyvos 2011/83/ES 8 straipsnio 2 dalį, sąrašą įtraukiama informacija apie gamintojo komercinės patvarumo garantijos teikimą ir trukmę (arba apie tai, kad tokia informacija nebuvo pateikta energiją vartojančių prekių atveju).

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria, siekiant geresne apsauga nuo nesąžiningos veiklos ir geresniu informavimu suteikti vartotojams daugiau galių dalyvauti žaliajoje pertvarkoje, iš dalies keičiamos direktyvos 2005/29/EB ir 2011/83/ES

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²⁰,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) kovojant su nesąžininga komercine veikla, trukdančia vartotojams rinktis tvartoti tvariai, kaip antai veikla, susijusia su greitu prekių nusidėvėjimu, klaidinančiais ekologiškumo teiginiais (ekologiniu manipuliavimu), neskaidriais ir nepatikimais tvarumo ženklais ar informavimu apie tvarumą priemonėmis, Sąjungos vartotojų teisėje reikėtų nustatyti konkrečias taisykles. Taip būtų sudarytos sąlygos nacionalinėms kompetentingoms įstaigoms veiksmingai kovoti su tokia veikla. Užtikrinus, kad ekologiškumo teiginiai būtų sąžiningi, vartotojai galės rinktis produktus, kurie yra iš tikrųjų palankesni aplinkai nei konkuruojantys produktai. Tai paskatins konkurenciją kuriant aplinkos atžvilgiu tvaresnius produktus, todėl sumažės neigiamas poveikis aplinkai;
- (2) naujosios taisyklės turėtų būti nustatytos iš dalies pakeitus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB²¹ 6 ir 7 straipsnius, susijusius su komercine veikla, kuri yra laikytina klaidinančia, todėl yra draudžiama, vertinant kiekvieną konkretų atvejį, ir iš dalies pakeitus Direktyvos 2005/29/EB I priedą – įtraukus konkrečią klaidinančią veiklą, kuri bet kuriomis aplinkybėmis laikoma nesąžininga, todėl yra draudžiama;
- (3) siekiant atgrasyti prekyautojus, kad jie neapgaudinėtų vartotojų dėl savo produktų poveikio aplinkai ar socialinio poveikio, patvarumo ar taisomumo, be kita ko, bendrai

²⁰ OL C , , p. .

²¹ 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 (Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva) (OL L 149, 2005 6 11, p. 22).

pristatydami produktus, reikėtų iš dalies pakeisti Direktyvos 2005/29/EB 6 straipsnio 1 dalį – tarp pagrindinių produkto savybių, dėl kurių prekiautojo veikla, įvertinus kiekvieną konkretų atvejį, gali būti laikoma klaidinančia, įtraukti produkto poveikį aplinkai arba socialinį poveikį, patvarumą ir taisomumą. Prekiautojų teikiama informacija apie socialinį produktų tvarumą, pavyzdžiui, apie darbo sąlygas, labdaros indėlių ar gyvūnų gerovę, taip pat neturėtų klaidinti vartotojų;

- (4) ekologiško teiginiai, ypač susiję su klimatu, vis labiau siejami su būsimu veiksmingumu, t. y. galimybe iki tam tikros datos užtikrinti anglies dioksido poveikio ar poveikio klimatui neutralumą arba pasiekti panašų tikslą. Tokiais teiginiais prekiautojai sukuria įspūdį, kad pirkdami jų produktus vartotojai prisideda prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos. Siekiant užtikrinti tokių teiginių sąžiningumą ir patikimumą, reikėtų iš dalies pakeisti Direktyvos 2005/29/EB 6 straipsnio 2 dalį – uždrausti tokius teiginius, jei jie, įvertinus kiekvieną konkretų atvejį, nėra pagrįsti prekiautojo nurodytais aiškiais, objektyviais ir patikrinamais įsipareigojimais ir tikslais. Tokie teiginiai taip pat turėtų būti grindžiami nepriklausoma stebėsenos sistema, kad būtų stebima prekiautojo pažanga įgyvendinant tuos įsipareigojimus ir siekiant tų tikslų;
- (5) dar viena potencialiai klaidinanti komercinė veikla, kurią reikėtų pridėti prie Direktyvos 2005/29/EB 6 straipsnio 2 dalyje nurodytų konkrečių veiklos rūšių, – pranašumų, kurie atitinkamoje rinkoje iš tikrųjų laikomi bendrąja praktika, reklamavimas vartotojams. Pavyzdžiui, jeigu tam tikra cheminė medžiaga konkrečių produktų rinkoje nenaudojama laikantis bendrosios praktikos, to pateikimas kaip išskirtinės produkto ypatybės galėtų būti laikomas nesąžininga komercine veikla;
- (6) produktų lyginimas pagal jų aplinkosauginius ar socialinius aspektus, be kita ko, naudojant informavimo apie tvarumą priemones, – vis dažniau naudojamas rinkodaros metodas. Siekiant užtikrinti, kad tokiais lyginimais vartotojai nebūtų klaidinami, reikėtų iš dalies pakeisti Direktyvos 2005/29/EB 7 straipsnį – reikalauti, kad vartotojas būtų informuojamas apie lyginimo metodą, lyginamus produktus ir tų produktų tiekėjus, taip pat informacijos atnaujinimo priemones. Tokiu būdu turėtų būti užtikrinama, kad vartotojai, naudodamiesi tokiomis paslaugomis, galėtų priimti labiau pagrįstus sprendimus dėl sandorių. Lyginimas turėtų būti objektyvus: visų pirma turėtų būti lyginami tą pačią funkciją atliekantys produktai, taikomas vienodas metodas ir vienodos prielaidos ir lyginamos esminės ir patikrinamos lyginamų produktų ypatybės;
- (7) turėtų būti draudžiama nurodyti tvarumo ženklus, kurie nėra pagrįsti sertifikavimo sistema arba sukurti valdžios institucijų, tokią veiklą įtraukiant į Direktyvos 2005/29/EB I priede pateiktą sąrašą. Sertifikavimo sistema turėtų atitikti minimalias skaidrumo ir patikimumo sąlygas. Tvarumo ženklus galima pateikti netaikant sertifikavimo sistemos, kai tokius ženklus nustato valdžios institucija, arba papildomų su maisto produktais susijusių išraiškos ir pateikimo formų atveju pagal Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 35 straipsnį. Ši taisyklė papildo Direktyvos 2005/29/EB I priedo 4 punktą, kuriuo draudžiama teigti, kad vieša arba privati įstaiga prekiautoją, jo vykdomą komercinę veiklą arba produktą yra patvirtinusi, jam pritarusi arba suteikusi atitinkamą leidimą, jeigu iš tikrųjų tai nebuvo padaryta, arba taip teigti nesilaikant patvirtinimo, pritarimo ar leidimo suteikimo sąlygų;
- (8) jeigu nurodant tvarumo ženklą daromas komercinis pranešimas, kuriame teigiama arba kuriuo sukuriama įspūdis, kad produktas aplinkai daro teigiamą poveikį arba nedaro

jokio poveikio, arba aplinkai kenkia mažiau nei konkurenciniai produktai, toks tvarumo ženklas taip pat turėtų būti laikomas ekologiškumo teiginiu;

- (9) Direktyvos 2005/29/EB I priedas taip pat turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų draudžiama skelbti bendro pobūdžio ekologiškumo teiginius, jeigu su tokiais teiginiais nėra susijęs pripažintas puikus aplinkosauginis veiksmingumas. Tokie bendro pobūdžio ekologiškumo teiginiai gali būti, pavyzdžiui, „nekenkiantis aplinkai“, „tausojantis aplinką“, „eko“, „žalias“, „nekenkiantis gamtai“, „ekologinis“, „tinkamas aplinkai“, „nekenkiantis klimatui“, „palankus aplinkai“, „nekenkiantis anglies dioksido atžvilgiu“, „neutralaus anglies dioksido poveikio“, „palankus anglies dioksido atžvilgiu“, „neutralaus poveikio klimatui“, „veiksmingai vartojantis energiją“, „biologiškai skaidus“, „biologinės kilmės“ ar panašūs teiginiai, taip pat platesnio pobūdžio teiginiai apie „sąmoningumą“ ar „atsakomybę“, kuriais nurodomas puikus aplinkosauginis veiksmingumas arba sukuriamas tokio veiksmingumo įspūdis. Tokie bendro pobūdžio ekologiškumo teiginiai, dėl kurių nėra įrodytas puikus aplinkosauginis veiksmingumas, turėtų būti draudžiami, jeigu toks teiginys aiškiai ir pastebimai nepatiklinamas tomis pačiomis priemonėmis, pvz., toje pačioje reklamavimo vietoje, ant produkto pakuotės arba internetinėje pardavimo sąsajoje. Pavyzdžiui, produktą apibūdinantis teiginys „biologiškai skaidus“ būtų bendro pobūdžio teiginys, o teiginys „kompostuojama namuose, pakuotė biologiškai suyra per mėnesį“ būtų konkretus teiginys, kuriam šis draudimas netaikomas;
- (10) puikus aplinkosauginis veiksmingumas gali būti įrodomas nurodžius atitiktį Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (EB) Nr. 66/2010²², valstybių narių oficialiai pripažintoms ekologinio ženklavimo sistemoms arba atitiktį su konkrečiu aplinkosaugos aspektu susijusiam aukščiausiam aplinkosauginiam veiksmingumui pagal kitus taikomus Sąjungos teisės aktus, pvz., A klasei pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369²³. Nurodytas puikus aplinkosauginis veiksmingumas turėtų būti susijęs su teiginiu. Pavyzdžiui, bendro pobūdžio teiginį „veiksmingai vartojantis energiją“ būtų galima skelbti remiantis puikiu aplinkosauginiu veiksmingumu pagal Reglamentą (ES) 2017/1369. Priešingai, bendro pobūdžio teiginys „biologiškai skaidus“ negali būti grindžiamas puikiu aplinkosauginiu veiksmingumu pagal Reglamentą (EB) Nr. 66/2010, nes pagal konkrečius ES ekologinio ženklo kriterijus nėra biologiniam skaidumui taikomų reikalavimų, susijusių su atitinkamu produktu;
- (11) reikėtų į Direktyvos 2005/29/EB I priede pateiktą sąrašą įtraukti ir taip visomis aplinkybėmis uždrausti dar vieną klaidinančią komercinę veiklą – ekologiškumo teiginius apie visą produktą, jeigu jie iš tikrųjų susiję tik su tam tikru produkto aspektu. Pavyzdžiui, produktas gali būti reklamuojamas kaip „pagamintas naudojant perdirbtas medžiagas“ taip sukuriant įspūdį, tarsi iš perdirbtų medžiagų būtų pagamintas visas produktas, nors iš tikrųjų iš tokių medžiagų pagaminta tik jo pakuotė;
- (12) Žiedinės ekonomikos veiksmų plane²⁴ nurodyta, kad reikia nustatyti taisykles dėl ekologiškumo teiginių naudojantis produkto ir organizacijos aplinkosauginio pėdsako

²² 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 66/2010 dėl ES ekologinio ženklo (Tekstas svarbus EEE) (OL L 27, 2010 1 30, p. 1).

²³ 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28).

²⁴ COM(2020) 98 *final*, 2020 m. kovo 11 d.

metodais. Ekologiškumo teiginiams taikomi papildomi reikalavimai turės būti nustatyti specialiuose Sąjungos teisės aktuose. Naujieji reikalavimai padės siekti Žaliojo kurso²⁵ tikslo suteikti vartotojams daugiau galių priimti tvaresnius sprendimus ir sumažinti ekologinio manipuliavimo riziką teikiant patikimą, palyginamą ir patikrinamą informaciją;

- (13) taip pat reikėtų į Direktyvos 2005/29/EB I priede pateiktą sąrašą įtraukti ir taip bet kuriomis aplinkybėmis uždrausti reikalavimus, teisės aktais Sąjungos rinkoje nustatytus visiems atitinkamos kategorijos produktams, įskaitant importuotus produktus, pateikti kaip išskirtinį prekiautojo pasiūlymo bruožą. Šis draudimas galėtų būti taikomas, pvz., jei prekiautojas reklamuotų, kad konkrečiame produkte nėra tam tikros cheminės medžiagos, nors teisės aktais Sąjungoje jau yra uždrausta tą medžiagą naudoti visuose tos kategorijos produktuose. Priešingai, draudimas neturėtų būti taikomas komercinei veiklai, kuria skatinama prekiautojų arba produktų atitiktis teisiniams reikalavimams, kurie Sąjungos rinkoje taikomi tik kai kuriems produktams, bet netaikomi kitiems konkurenciniams tos pačios kategorijos produktams, pvz., ne ES kilmės produktams;
- (14) siekiant didinti vartotojų gerovę, Direktyvos 2005/29/EB I priedo pakeitimais turėtų būti kovojama ir su tam tikra veikla, susijusia su greitu nusidėvėjimu, įskaitant planuotą nusidėvėjimą lemiančią veiklą, t. y. komercinę politiką, pagal kurią produktas tyčia projektuojamas arba kuriamas ribotam naudojimo laikotarpiui ir po tam tikro laikotarpio anksčiau laiko nusidėvi arba nustoja veikti. Nusipirkę produktų, kurie, kaip tikimasi, turėtų laukti ilgiau, nei laiko iš tikrųjų, vartotojai patiria žalą. Be to, greitą nusidėvėjimą lemianti veikla apskritai neigiamai veikia aplinką, nes susidaro daugiau daiktinių atliekų. Todėl kovojant su tokia veikla veikiausiai taip pat turėtų sumažėti atliekų ir būtų prisidedama prie tvaresnio vartojimo;
- (15) turėtų būti draudžiama neinformuoti vartotojo, kad programinės įrangos naujinys, įskaitant saugumo naujinius, turės neigiamo poveikio prekių su skaitmeniniais elementais naudojimui arba tam tikroms tų prekių ypatybėms, net jei tas naujinys gerina kitų ypatybių veikimą. Pavyzdžiui, ragindamas vartotojus atnaujinti jų išmaniųjų telefonų operacinę sistemą, prekiautojas turės informuoti vartotoją, jeigu toks naujinys neigiamai paveiks bet kurios išmaniojo telefono ypatybės veikimą;
- (16) taip pat turėtų būti draudžiama neinformuoti vartotojo apie prekės ypatybę, įdiegtą siekiant sumažinti prekės patvarumą. Pavyzdžiui, tai gali būti programinė įranga, dėl kurios prekė po tam tikro laiko nustoja veikti arba jos funkcionalumas sumažėja, arba aparatinės įrangos elementas, suprojektuotas taip, kad po tam tikro laiko sugestų. Draudimas neinformuoti vartotojų apie tokias prekių ypatybes papildo vartotojams prieinamas teisių gynimo priemonės ir nedaro joms poveikio, kai dėl tokių ypatybių neatitinkami reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/771²⁶. Kad tokia komercinė veikla būtų laikoma nesąžininga, neturėtų reikėti įrodyti, kad ypatybės tikslas – skatinti pakeisti atitinkamą prekę. Prekių patvarumą mažinančių ypatybių naudojimą reikėtų atskirti nuo gamybos metodų, kai prekių patvarumas yra ribotas dėl naudojamų tiesiog prastos kokybės medžiagų ar procesų. Prekės neatitiktis dėl naudojamų prastos kokybės medžiagų ar procesų ir toliau turėtų

²⁵ COM(2019) 640 *final*, 2019 m. gruodžio 11 d.

²⁶ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo–pardavimo sutarčių aspektų, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB (OL L 136, 2019 5 22, p. 28).

būti reglamentuojama prekių atitikties taisyklėmis, nustatytomis Direktyvoje (ES) 2019/771;

- (17) pagal Direktyvos 2005/29/EB I priedą taip pat turėtų būti draudžiama teigti, kad prekei būdingas tam tikras patvarumas, kai iš tikrųjų taip nėra. Pavyzdžiui, prekyautojas gali informuoti vartotojus, kad skalbyklė turėtų veikti tam tikrą skalbimo ciklą skaičių, bet faktiškai naudojant skalbyklę paaiškėja, kad taip nėra;
- (18) taip pat reikėtų iš dalies pakeisti Direktyvos 2005/29/EB I priedą, kad būtų draudžiama pristatyti produktus kaip galimus taisyti, jeigu jų taisyti negalima, ir neinformuoti vartotojų, kad prekių negalima taisyti pagal teisinius reikalavimus;
- (19) Direktyva 2005/29/EB uždraudus šias su patvarumu ir taisomumu susijusias veiklas, valstybių narių vartotojų apsaugos institucijos įgytų papildomą vykdymo užtikrinimo priemonę, kad geriau apsaugotų vartotojų interesus tais atvejais, kai prekyautojai nesilaiko pagal ES produktų teisės aktus nustatytų reikalavimų dėl prekių patvarumo ir taisomumo;
- (20) reikėtų į Direktyvos 2005/29/EB I priede pateiktą sąrašą įtraukti ir taip uždrausti ir dar vieną su greitu nusidėvėjimu susijusią veiklą – skatinti vartotoją pakeisti produkto vartojamąsias priemones anksčiau, nei tai reikėtų padaryti dėl techninių priežasčių. Dėl tokios veiklos suklaidintas vartotojas mano, kad nepakeitus vartojamųjų priemonių prekės neveiks, dėl to jis perka daugiau vartojamųjų priemonių nei būtina. Pavyzdžiui, būtų draudžiama naudojantis spausdintuvo nustatymais raginti vartotoją pakeisti dar neištuštėjusias spausdintuvo rašalo kasetes, siekiant paskatinti pirkti papildomų rašalo kasečių;
- (21) taip pat reikėtų iš dalies pakeisti Direktyvos 2005/29/EB I priedą, kad būtų draudžiama neinformuoti vartotojo, jog prekė suprojektuota taip, kad naudojant ne pirminio gamintojo teikiamas vartojamąsias priemones, atsargines dalis ar priedus jos funkcionalumas mažesnis. Pavyzdžiui, būtų draudžiama pardavinėti spausdintuvus, suprojektuotus taip, kad prasčiau veiktų naudojant ne pirminio spausdintuvo gamintojo teikiamas rašalo kasetes, jeigu ši informacija nebūtų atskleista vartotojui. Dėl tokios veiklos suklaidinti vartotojai gali nusipirkti kitokią rašalo kasetę, kurios tam spausdintuvui negalima naudoti, todėl atsirastų nereikalingų taisymo išlaidų, atliekų srautų ar papildomų išlaidų dėl prievolės naudoti pirminio gamintojo teikiamas vartojamąsias priemones, nors pirkdamas prekę vartotojas to negalėjo numatyti. Be to, būtų draudžiama pardavinėti išmaniuosius įrenginius, suprojektuotus taip, kad prasčiau veiktų naudojant ne pirminio gamintojo teikiamas kroviklius ar atsargines dalis, jeigu ši informacija nebūtų atskleista vartotojui;
- (22) kad vartotojai galėtų priimti labiau pagrįstus sprendimus ir būtų skatinama patvaresnių prekių paklausa ir pasiūla, prieš sudarant sutartį dėl visų tipų prekių turėtų būti pateikiama konkreti informacija apie produktų patvarumą ir taisomumą. Be to, vartotojai turėtų būti informuojami apie prekėms su skaitmeniniais elementais, skaitmeniniam turiniui ir skaitmeninėms paslaugoms taikomą laikotarpį, per kurį teikiami nemokami programinės įrangos naujiniai. Todėl reikėtų iš dalies pakeisti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/83/ES²⁷, kad vartotojams prieš sudarant sutartį būtų teikiama informacija apie patvarumą, taisomumą ir naujinių

²⁷ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64).

teikimą. Informacija vartotojams turėtų būti teikiama aiškiai ir suprantamai, laikantis Direktyvoje 2019/882²⁸ nustatytų prieinamumo reikalavimų. Įpareigojimas vartotojams teikti šią informaciją papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose (ES) 2019/770²⁹ ir (ES) 2019/771³⁰ nustatytas vartotojų teises ir nedaro joms poveikio;

- (23) geras prekės patvarumo rodiklis – gamintojo komercinė patvarumo garantija, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2019/771 17 straipsnyje. Todėl Direktyva 2011/83/ES turėtų būti iš dalies pakeista, kad iš prekes parduodančių prekiautojų būtų konkrečiai reikalaujama informuoti vartotojus apie visų tipų prekėms skirtos gamintojo komercinės patvarumo garantijos teikimą, jeigu gamintojas pateikia tokią informaciją;
- (24) vartotojų lūkesčių neatitinkančio riboto patvarumo problema labiausiai susijusi su energiją vartojančiomis prekėmis, t. y. prekėmis, kurios veikia naudojamos išorinį energijos šaltinį. Vartotojai taip pat labiausiai suinteresuoti gauti informacijos apie numatomą šios kategorijos prekių patvarumą. Dėl šių priežasčių tik šios kategorijos prekių atveju vartotojai turėtų būti informuoti, kad gamintojas nepateikė informacijos gamintojo suteiktą daugiau kaip dvejų metų trukmės komercinę patvarumo garantiją;
- (25) prekės, turinčios energiją vartojančių komponentų, kurie yra tik priedai ir neprideda prie pagrindinės tų prekių funkcijos, pvz., dekoratyvinės drabužių ar avalynės švieselės arba dviračio elektrinis žibintas, prie energiją vartojančių prekių turėtų būti nepriskiriamos;
- (26) kadangi pagal Direktyvą (ES) 2019/771 yra nustatyta trumpiausia dvejų metų pardavėjo atsakomybės už reikalavimų neatitiktį trukmė ir atsižvelgiant į tai, kad dažnai produktai sugenda praėjus dviem metams, prekiautojo prievolė informuoti vartotojus apie gamintojo komercinės patvarumo garantijos teikimą ir trukmę turėtų būti taikoma ilgesnės nei dvejų metų trukmės garantijoms;
- (27) kad prieš sutarties sudarymą lyginant prekes vartotojams būtų lengviau priimti pagrįstą sprendimą dėl sandorio, prekiautojai turėtų informuoti vartotojus apie visai prekei, o ne konkreitiems jos komponentams taikomos gamintojo komercinės patvarumo garantijos teikimą ir trukmę;
- (28) gamintojas ir pardavėjas turėtų ir toliau turėti galimybę savo nuožiūra siūlyti bet kokios trukmės kitokias komercines garantijas ir garantinį aptarnavimą. Tačiau informacija apie minėtąsias kitokias komercines garantijas ar aptarnavimą vartotojui neturėtų būti teikiama taip, kad jis susipainiotų dėl visai prekei taikomos, ilgesnės nei dvejų metų trukmės gamintojo komercinės patvarumo garantijos galiojimo ir trukmės;
- (29) siekiant paskatinti gamintojų konkurenciją dėl prekių su skaitmeniniais elementais patvarumo, tokias prekes parduodantys prekiautojai turėtų informuoti vartotojus, kokį trumpiausią laikotarpį gamintojas įsipareigoja teikti tokių prekių programinės įrangos naujinius. Tačiau vengiant užversti vartotojus informacija, tokia informacija turėtų būti teikiama tik jei tas laikotarpis ilgesnis už gamintojo komercinės patvarumo garantijos galiojimo laikotarpį, nes pagal garantiją numatoma teikti naujinius, įskaitant

²⁸ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2019/882/ES dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).

²⁹ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/770 dėl tam tikrų skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų teikimo sutarčių aspektų (OL L 136, 2019 5 22, p. 1).

³⁰ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo–pardavimo sutarčių aspektų, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB (OL L 136, 2019 5 22, p. 28).

saugumo naujinius, kurie yra reikalingi prekių su skaitmeniniais elementais būtinoms funkcijoms ir veikimui palaikyti. Be to, informacija apie gamintojo įsipareigojimą teikti programinės įrangos naujinius yra aktuali ir turėtų būti teikiama tik kai prekių su skaitmeniniais elementais pardavimo sutartyje numatytas vienkartinis skaitmeninio turinio ar skaitmeninės paslaugos teikimo veiksmas, kuriam taikomas Direktyvos (ES) 2019/771 7 straipsnio 3 dalies a punktas. Priešingai, nereikėtų nustatyti naujo įpareigojimo teikti tokią informaciją, jeigu pardavimo sutartyje numatytas nuolatinis skaitmeninio turinio ar skaitmeninės paslaugos teikimas per tam tikrą laikotarpį, nes tokioms sutartims Direktyvos (ES) 2019/771 7 straipsnio 3 dalies b punkte, nurodant 10 straipsnio 2 ar 5 dalį, nustatomas laikotarpis, per kurį pardavėjas turi užtikrinti, kad vartotojas būtų informuojamas apie naujinius ir jie jam būtų teikiami;

- (30) skaitmeninį turinį ir skaitmenines paslaugas teikiantys prekiautojai taip pat turėtų informuoti vartotojus apie trumpiausią laikotarpį, per kurį skaitmeninio turinio ar skaitmeninės paslaugos teikėjas, jeigu jis nėra ir prekiautojas, įsipareigoja teikti programinės įrangos naujinius, įskaitant saugumo naujinius, būtinus skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų atitikčiai palaikyti. Informacija apie teikėjo įsipareigojimą teikti programinės įrangos naujinius yra aktuali tik kai sutartyje numatytas vienkartinis teikimo veiksmas arba atskirų teikimo veiksmų seka, kuriems taikomas Direktyvos (ES) 2019/770 8 straipsnio 2 dalies b punktas. Priešingai, nereikėtų nustatyti naujo įpareigojimo teikti tokią informaciją, jeigu sutartyje numatytas nuolatinis teikimas per tam tikrą laikotarpį, nes tokioms sutartims Direktyvos (ES) 2019/770 8 straipsnio 2 dalies a punkte nustatomas laikotarpis, per kurį prekiautojas turi užtikrinti, kad vartotojas būtų informuojamas apie naujinius ir jie jam būtų teikiami;
- (31) kad vartotojai galėtų priimti pagrįstą sprendimą dėl sandorio ir rinktis prekes, kurias lengviau pataisyti, prekiautojai turėtų prieš sudarant sutartį pateikti, jei taikoma, visų tipų prekių taisomumo įvertį, kurią pagal Sąjungos teisę nurodė gamintojas;
- (32) pagal Direktyvos 2011/83/ES 5 straipsnio 1 dalies e punktą ir 6 straipsnio 1 dalies m punktą prekiautojai privalo prieš vartotojui įsipareigojant pagal sutartį pateikti vartotojui informaciją apie garantinio aptarnavimo, įskaitant taisymo paslaugas, teikimą ir sąlygas, jeigu tokios paslaugos teikiamos. Be to, siekiant užtikrinti, kad vartotojai būtų tinkamai informuojami apie jų perkamų prekių taisomumą, jeigu taisomumo įvertis pagal Sąjungos teisę nenustatytas, prekiautojai turėtų apie visų tipų prekes pateikti kitą aktualią su taisymu susijusią informaciją, kurią yra pateikęs gamintojas, pvz., informaciją apie galimybes gauti atsarginių dalių, taip pat naudotojo vadovą ir taisymo instrukcijas;
- (33) prekiautojai turėtų pateikti vartotojams informaciją apie gamintojo komercinės patvarumo garantijos teikimą ir trukmę, trumpiausią naujinių teikimo laikotarpį ir su taisymu susijusią informaciją, išskyrus taisomumo įvertį, jeigu gamintojas arba skaitmeninio turinio ar skaitmeninės paslaugos teikėjas, jeigu ne jis yra prekiautojas, suteikia atitinkamos informacijos. Visų pirma prekiautojas turėtų vartotojams perduoti informaciją apie prekes, kurią gamintojas yra pateikęs prekiautojui arba kitaip pasirūpinęs, kad vartotojas galėtų prieš sutarties sudarymą lengvai gauti tą informaciją, pateikiamą ant paties produkto, jo pakuotės arba etikečių ir ženklų, kuriuos vartotojas įprastai peržiūri prieš sudarydamas sutartį. Neturėtų būti reikalaujama, kad prekiautojas aktyviai ieškotų tokios gamintojo informacijos, pvz., produktui skirtose interneto svetainėse;

- (34) direktyvos 2005/29/EB ir 2011/83/ES ir toliau turėtų veikti kaip apsaugos priemonė: papildant konkrečių sektorių ir konkrečioms produktams skirtus Sąjungos teisės aktus, kuriems konflikto atveju būtų teikiamas pirmumas, jomis turėtų būti užtikrinama, kad visuose sektoriuose būtų galima išlaikyti aukštą vartotojų apsaugos lygį;
- (35) kadangi šios direktyvos tikslų – sudaryti sąlygas vartotojams priimti tvirčiau pagrįstus sprendimus dėl sandorių, siekiant propaguoti tvarų vartojimą, nutraukti veiklą, kuri kenkia tvariai ekonomikai ir neskatina vartotojų rinktis vartoti tvariai, taip pat užtikrinti, kad Sąjungos vartotojų teisinė sistema būtų taikoma tinkamiau ir nuosekliau, – valstybės narės pavieniui negali deramai pasiekti, o dėl klausimo aktualumo Sąjungos mastu tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (36) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų³¹ valstybės narės pagrįstais atvejais įsipareigojo prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2005/29/EB pakeitimai

Direktyva 2005/29/EB iš dalies keičiama taip:

- (1) 2 straipsnis papildomas o–y punktais:

„o) *ekologiškumo teiginys* – pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę neprivaloma žinia ar pareiškimas, be kita ko, tekstas, paveikslėliai, grafiniai vaizdai ar simboliai, bet kokia forma, be kita ko, ženklų, prekės ženklų, bendrovės ar produkto pavadinimų, teikiamas kaip komercinis pranešimas, kuriame teigiama arba kuris reiškia, kad produktas ar prekyautojas daro teigiamą poveikį arba nedaro jokio poveikio aplinkai, arba aplinkai kenkia mažiau nei atitinkamai kiti produktai ar prekyautojai, arba jo poveikis ilgainiui pagerėjo;

p) *aiškus ekologiškumo teiginys* – teksto pavidalo arba ant tvarumo ženklo pateikiamas ekologiškumo teiginys;

q) *bendro pobūdžio ekologiškumo teiginys* – ne ant tvarumo ženklo pateikiamas aiškus ekologiškumo teiginys, kuris nėra aiškiai ir pastebimai patikslintas tomis pačiomis priemonėmis;

r) *tvarumo ženklas* – savanoriškas viešas ar privatus patikimumo ženklas, kokybės ženklas ar lygiavertis ženklas, kuriuo siekiama aplinkosauginiu ir (arba) socialiniu aspektu išskirti ir propaguoti produktą, procesą ar įmonę.

³¹ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

Tai neapima privalomų ženklų, kurių reikalaujama pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę;

s) *sertifikavimo sistema* – trečiosios šalies patikrinimo sistema, kuria skaidriomis, sąžiningomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis gali naudotis visi prekyautojai, norintys ir galintys laikytis sistemos reikalavimų, pagal kurią patvirtinama, kad produktas atitinka tam tikrus reikalavimus, ir pagal kurią vykdoma atitikties stebėseną yra objektyvi, grindžiama tarptautiniais, Sąjungos ar nacionaliniais standartais ir procedūromis ir atliekama subjekto, nepriklausomo nuo sistemos savininko ir prekyautojo;

t) *informavimo apie tvarumą priemonė* – prekyautojo arba jo vardu valdoma programinė įranga, be kita ko, interneto svetainė, jos dalis arba programėlė, kurioje vartotojams teikiama informacija apie produktų aplinkosauginius ar socialinius aspektus arba pagal tuos aspektus produktai lyginami;

u) *pripažintas puikus aplinkosauginis veiksmingumas* – aplinkosauginis veiksmingumas, atitinkantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 66/2010*, nacionalines ar regionines standarto EN ISO 14024 I tipo ekologinio ženklavimo sistemas, oficialiai pripažįstamas pagal Reglamento (EB) Nr. 66/2010 11 straipsnį, arba aukščiausias aplinkosauginis veiksmingumas pagal kitus taikomus Sąjungos teisės aktus;

v) *patvarumas* – patvarumas, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/771** 2 straipsnio 13 punkte;

w) *programinės įrangos naujinys* – nemokamas naujinys, be kita ko, saugumo naujinys, būtinas prekių su skaitmeniniais elementais, skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų atitikčiai palaikyti pagal direktyvas (ES) 2019/770 ir (ES) 2019/771;

x) *vartojamoji priemonė* – prekės komponentas, kuris yra naudojamas pakartotinai ir turi būti pakeistas, kad prekė veiktų, kaip numatyta;

y) *funkcionalumas* – funkcionalumas, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2019/771 2 straipsnio 9 punkte.

* 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 66/2010 dėl ES ekologinio ženklo (OL L 27, 2010 1 30, p. 1).

** 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo–pardavimo sutarčių aspektų, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB (OL L 136, 2019 5 22, p. 28)“;

(2) 6 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) pagrindinės produkto savybės, tokios kaip prieinamumas, naudingumas, pavojingumas, atlikimas, sudėtis, poveikis aplinkai arba socialinis poveikis,

priedai, patvarumas, taisomumas, vartotojui teikiamas garantinis aptarnavimas ir skundų nagrinėjimas, pagaminimo ar pateikimo metodas ir data, pristatymas, tinkamumas skirtam tikslui, panaudojimas, kiekis, techninės sąlygos, geografinė arba komercinė kilmė, rezultatai, kurių galima tikėtis jų naudojant, arba produkto bandymų arba patikrinimų rezultatai ir esminiai bruožai;“;

(b) 2 dalis papildoma d ir e punktais:

„d) ekologiško teiginio, susijusio su būsimu aplinkosauginiu veiksmingumu, skelbimą nenustačius aiškių, objektyvių ir patikrinamų įsipareigojimų bei tikslų ir nesant stebėsenos sistemos;

e) pranašumų, kurie atitinkamoje rinkoje laikomi bendrąja praktika, reklamavimą vartotojams.“;

(3) 7 straipsnis papildomas 7 dalimi:

„7. Jeigu prekiautojas teikia paslaugą, kuri leidžia palyginti produktus, be kita ko, naudojantis informavimo apie tvarumą priemone, informacija apie lyginimo metodą, lyginamus produktus ir tų produktų tiekėjus, taip pat esamas tos informacijos atnaujinimo priemonės laikoma esmine.“;

(4) I priedas iš dalies keičiamas pagal šios direktyvos priedą.

2 straipsnis

Direktyvos 2011/83/ES pakeitimai

Direktyva 2011/83/ES iš dalies keičiama taip:

(1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) įterpiamas 3a punktas:

„3a) *energiją vartojanti prekė* – prekė, priklausoma nuo energijos (elektros, iškastinio kuro ar atsinaujinančiųjų išteklių energijos) tiekimo, kad veiktų, kaip numatyta;“;

(b) įterpiami 14a–14e punktai:

„14a) *komercinė patvarumo garantija* – Direktyvos (ES) 2019/771 17 straipsnyje nurodyta gamintojo komercinė patvarumo garantija, pagal kurią gamintojas per visą tos garantijos galiojimo laikotarpį yra tiesiogiai atsakingas vartotojui už tai, kad prekės būtų pataisytos arba pakeistos;

14b) *patvarumas* – patvarumas, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2019/771 2 straipsnio 13 punkte;

14c) *gamintojas* – gamintojas, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2019/771 2 straipsnio 4 punkte;

14d) *taisomumo įvertis* – įvertis, kuriuo nurodomas prekės tinkamumas būti taisomai, nustatomas pagal Sąjungos teisę nurodytu metodu;

14e) *programinės įrangos naujinys* – nemokamas naujinys, be kita ko, saugumo naujinys, būtinas prekių su skaitmeniniais elementais, skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų atitikčiai palaikyti pagal direktyvas (ES) 2019/770 ir (ES) 2019/771;“;

(2) 5 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

(a) įterpiami ea–ed punktai:

„ea) apie visas prekes – jeigu gamintojas pateikia tokią informaciją, informacija, kad prekėms galioja komercinė patvarumo garantija, ir laiko vienetais išreikšta jos galiojimo trukmė, jeigu ta garantija taikoma visai prekei ir galioja ilgiau nei dvejus metus;

eb) apie energiją vartojančias prekes – jeigu gamintojas nepateikia ea punkte nurodytos informacijos, informacija, kad gamintojas nepateikė informacijos apie ilgesnės nei dvejų metų trukmės komercinės garantijos teikimą. Ši informacija turi būti bent tiek pat pastebima, kiek pagal e punktą teikiama kita informacija apie garantinio aptarnavimo ir komercinių garantijų teikimą ir sąlygas;

ec) apie prekes su skaitmeniniais elementais – jeigu gamintojas pateikia tokią informaciją, laiko vienetais išreikštas trumpiausias laikotarpis, per kurį gamintojas teikia programinės įrangos naujinius, nebent pagal sutartį numatyta tam tikrą laiką nuolat teikti skaitmeninį turinį ar skaitmeninę paslaugą. Jeigu informacija apie komercinės patvarumo garantijos teikimą teikiama pagal ea punktą, informacija apie naujinius teikiama, jeigu tokie naujiniai teikiami ilgiau, nei galioja komercinė patvarumo garantija;

ed) apie skaitmeninį turinį ir skaitmenines paslaugas – jeigu jų teikėjas nėra ir prekiautojas ir pateikia tokią informaciją, laiko vienetais išreikštas trumpiausias laikotarpis, per kurį teikėjas teikia programinės įrangos naujinius, nebent pagal sutartį numatyta tam tikrą laiką nuolat teikti skaitmeninį turinį ar skaitmeninę paslaugą;“;

(b) pridedami i ir j punktai:

„i) jei taikoma, prekių taisomumo įvertis;

j) jeigu i punktas netaikomas, gamintojo pateikta informacija apie galimybes gauti atsarginių dalių, įskaitant jų užsakymo tvarką, ir apie naudotojo vadovo ir taisymo instrukcijų prieinamumą.“;

(3) 6 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

(a) įterpiami ma–md punktai:

„ma) apie visų tipų prekes – jeigu gamintojas pateikia tokią informaciją, informacija, kad prekėms galioja komercinė patvarumo garantija, ir laiko vienetais išreikšta jos galiojimo trukmė, jeigu ta garantija taikoma visai prekei ir galioja ilgiau nei dvejus metus;

mb) apie energiją vartojančias prekes – jeigu gamintojas nepateikia ma punkte nurodytos informacijos, informacija, kad gamintojas nepateikė informacijos apie ilgesnės nei dvejų metų trukmės komercinės garantijos teikimą. Ši informacija turi būti bent tiek pat pastebima, kiek pagal m punktą teikiama kita informacija apie garantinio aptarnavimo ir komercinių garantijų teikimą ir sąlygas;

mc) apie prekes su skaitmeniniais elementais – jeigu gamintojas pateikia tokią informaciją, laiko vienetais išreikštas trumpiausias laikotarpis, per kurį gamintojas teikia programinės įrangos naujinius, nebent pagal sutartį numatyta tam tikrą laiką nuolat teikti skaitmeninį turinį ar skaitmeninę paslaugą. Jeigu informacija apie komercinės patvarumo garantijos galiojimą teikiama pagal ma punktą, informacija apie naujinius teikiama, jeigu tokie naujiniai teikiami ilgiau, nei galioja komercinė patvarumo garantija;

md) apie skaitmeninį turinį ir skaitmenines paslaugas – jeigu jų teikėjas nėra ir prekiautojas ir pateikia tokią informaciją, laiko vienetais išreikštas trumpiausias laikotarpis, per kurį teikėjas teikia programinės įrangos naujinius, nebent pagal sutartį numatyta tam tikrą laiką nuolat teikti skaitmeninį turinį ar skaitmeninę paslaugą;“;

(b) pridedami u ir v punktai:

„u) jei taikoma, prekių taisomumo įvertis;

v) jeigu u punktas netaikomas, gamintojo pateikta informacija apie galimybes gauti atsarginių dalių, įskaitant jų užsakymo tvarką, ir apie naudotojo vadovo ir taisymo instrukcijų prieinamumą.“;

(4) 8 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Jei pagal elektroninėmis priemonėmis sudaromą nuotolinės prekybos sutartį vartotojas privalo sumokėti, prekiautojas aiškiai ir pastebimu būdu prieš pat vartotojui pateikiant savo užsakymą supažindina vartotoją su 6 straipsnio 1 dalies a, e, ma, mb, o ir p punktuose nurodyta informacija.“.

3 straipsnis

Komisijos ataskaitų teikimas ir peržiūra

Komisija [po 5 metų nuo priėmimo] pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos taikymo ataskaitą.

Prireikus prie tos ataskaitos pridedami atitinkami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

4 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip [*po 18 mėnesių nuo priėmimo*] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Tas nuostatas jos pradeda taikyti ne vėliau kaip [*po 24 mėnesių nuo priėmimo*].

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

5 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

6 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas